

เทศน์อบรมพระ ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๒

สัตว์โลกผู้ท้อโงมสงสาร

เรื่องของโลกล้วนๆ ถ้าไม่มีศาสนาเป็นเครื่องวัดเครื่องตวง เครื่องยึดเครื่องเกาะ เครื่องเทียบเคียงความดีชั่วหยาบละเอียดแล้ว จะเป็นเหมือนกับท้องฟ้าหามสมุทร ไม่มีจุด มีดอน ไม่มีฝั่งมีฝ้า ไม่มีเขตมีแดน ไม่มีที่สิ้นสุดยุติเลย สัตว์โลกทั้งหลายจึงเป็นเหมือนกับ วายน้ำมหาสมุทรทะเลหลวงอยู่ด้วยความทุกข์ความลำบากทรมาน ไม่มีจุดที่หมาย มองหา ที่เกาะที่ยึดไม่มีเลยทั่วดินแดนของโลกธาตุนี้ ศาสนาจึงเป็นเหมือนเกาะเหมือนดอนเหมือน ฝั่ง เป็นจุดที่หมายเป็นที่หลบภัย เป็นที่พักผ่อน บรรเทาความทุกข์ทั้งหลายที่เกิดขึ้นจาก การแหวกว่ายน้ำมหาสมุทรทะเลหลวงคือ กามโงม ภาวโงม อวิชชาโงม เป็นสำคัญ นี้ เป็นเหมือนกับน้ำมหาสมุทรทะเล ซึ่งไม่มีเกาะมีดอนมีฝั่งมีฝ้ามีเงื่อนต้นเงื่อนปลายเลย ที่ สัตว์ทั้งหลายจำต้องแหวกว่ายอยู่ตลอดไป ถ้าไม่มีศาสนธรรมอันเป็นความดีงามเป็นเบรค ห้ามล่อไว้ พอให้กระแสน้ำโงมภายในใจของสัตว์หมุนซ้าลง และถึงฝั่งแห่งความปลอดภัย

สัตว์ทั้งหลายต่างตัวต่างแหวกต่างว่ายกันอยู่อย่างนั้น แต่ไม่ทราบว่าจะว่ายไปเพื่ออะไร วายไปจุดใดวายไปสู่ที่ใดเพราะหาจุดที่หมายไม่ได้ หากว่ายกันอยู่ด้วยความจำเป็น ถ้าไม่ว่ายก็จะจมน้ำตาย ความวายเป็นความทุกข์พอประมาณ ถึงจะมากก็ไม่มากเท่าความทุกข์ที่เกิดขึ้นจากการไม่ว่าย ปลอ่ยให้จมน้ำตายไปเสีย นั้นทุกข์มากกว่าก่อนจะตาย

นี่เรื่องของสัตว์โลกหมายเอาดวงวิญญาณ หรือภพชาติของโลกที่มีวิญญาณมีใจ ครองนั้นแล จึงเรียกว่าโลกว่าสัตว์ได้ ไม่มีใจครองเรียกไม่ได้ สัตว์ทุกตัวต้องมีใจครอง ความมีใจครองแต่ละภพละชาตินั้นเรียกว่าสัตว์ แต่ละตัวๆ รวมแล้วเรียกว่าสัตว์โลก ต่างตัวต่างว่ายต่างตัวต่างบิกบั้นฝืนความทุกข์ทรมาน เพื่อหาที่หลบภัยหรือที่พักผ่อน พอได้ บรรเทาทุกข์ จากความแหวกว่ายอยู่ตลอดเวลาด้วยความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า แต่ก็ไม่เห็น จุดใดดอนใด พอที่จะว่ายเข้าไปพักผ่อนหย่อนกายหย่อนใจพอบรรเทาทุกข์ได้เลย เพราะ มองหาฝั่งหาแดนไม่เห็นไม่เจอ

สัตว์โลกแต่ละรายๆ นั้นเกิดมา ไม่มีรายได้ที่จะสามารถรู้ความเป็นมาของตน ตั้ง แต่ต้นคือฝั่งที่ผ่านมาแล้ว และมาถึงท่ามกลางคือในขณะที่กำลังเกิดตายหมุนเวียนอยู่เวลานี้ และฝั่งข้างหน้าโน้นคือความพ้นไปเสียอย่างนี้ไม่มี มีแต่ความเว้งว่างไปหมดแห่งฝั่งแห่ง

แดนทั้งหลาย แต่ไม่ได้แว้งว้างออกจากทุกซอกในหัวใจของสัตว์ นี่ถ้าไม่มีศาสนาเป็นเครื่องวัดเครื่องเทียบเครื่องยึดเครื่องเกาะแล้ว สัตว์โลกทั้งหลายแม้จะเคยผ่านความทุกข์มา มากน้อยและนานขนาดไหนก็ตาม จะไม่มีความหมายในตัวเองเลย แต่จะต้องแหวกต้องว่ายน้ำ ต้องทนทุกข์ทรมานไปกับความเกิดความตายในภพน้อยภพใหญ่อย่างนั้นตลอดไป ไม่มีคำว่ากาลสถานที่เวลาล่วงเวลาจะเข้ามาเกี่ยวข้อง หรือตัดขาดจากการท่องเที่ยวนี้ได้เลย

ที่พระพุทธเจ้าทรงอุบัติขึ้นมาแต่ละพระองค์ๆ จึงพอเป็นฝั่งเป็นฝาเป็นเกาะเป็นดอน ให้สัตว์ทั้งหลายได้เกี่ยวได้เกาะได้ยึดได้เหนี่ยว ด้วยการได้สดับรับฟังพระสัทธรรมตามภูมิแห่งกรรมแห่งภพชาติของตน แล้วได้พ้นจากการแหวกว่ายไปโดยลำดับลำดา และพ้นไปอย่างมากมาย เพราะการได้รับการศึกษาอบรมสั่งสอนจากพระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ๆ นี่แลที่พอจะทราบเรื่องฝั่งเรื่องแดนเรื่องเกาะเรื่องดอนเรื่องที่ยึดที่เหนี่ยวของมวลสัตว์ จะพอทราบได้ในเมื่อมีศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง

ถ้าเป็นโรคก็พอมียามีหมอบ้าง ไม่ใช่โลกที่เต็มไปด้วยสัตว์บุคคลหญิงชายซึ่งทานแต่ของแสงกัน ไม่มีหมอมียาเลย ทั้งที่สัตว์โลกทั้งหลายเต็มไปด้วยโรค เกี่ยวข้องกับอะไรกินอะไร มีแต่ของแสงเป็นพิษเป็นภัยเผาไหม้อยู่ภายในตัว เสริมโรคภายในให้กำเริบรุนแรงมากขึ้นโดยถ่ายเดียว ที่จะให้ลดหย่อนผ่อนคลายลงไปในนี้ไม่มีเลย

นี่แลโลกที่ไม่มีธรรมะเข้าไปเกี่ยวข้อง เหมือนโลกที่สัตว์แหวกว่ายอยู่ในมหาสมุทรมหาสมุทรนี้ และเทียบเข้ามากับสัตว์ทั้งหลายที่เป็นโรคแต่ไม่มียามีหมอมียา สนใจตั้งแต่สิ่งที่เป็นของแสงที่จะทำโรคและทุกข์ให้กำเริบมากขึ้นเท่านั้น สัตว์เหล่านี้ก็ไม่มี ความหมายถึงมีชีวิตอยู่ก็มิด้วยความทุกข์ความทรมาน ไม่ใช่มีอยู่เพื่อจะหายจากโรคจากภัย มีความสุขขึ้นมาโดยปกติ ทั้งสองอย่างนี้เทียบกันได้กับสัตว์ที่เต็มไปด้วยโรคแต่ไม่มียามีหมอมียา และสัตว์ที่แหวกว่ายอยู่ในวิภวสสารที่หาฝั่งหาแดนไม่ได้ เพราะไม่มีธรรมะเครื่องรักษาใจนั้นแล

เมื่อมีศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง มีพระพุทธเจ้ามาอุบัติแต่ละพระองค์ๆ นั้น จึงเหมือนกับมาสร้างฝั่งสร้างฝาสร้างที่เกาะที่ยึดไว้ให้ สัตว์ที่พอเป็นไปได้อีกพอได้เกาะได้ยึดและผ่านพ้นไป ผู้ที่ยังไม่ผ่านก็ใกล้จุดหมายปลายทางเข้ามาเป็นลำดับลำดา เพราะการได้ยินได้ฟังได้ศึกษาอบรมได้บำเพ็ญตนในทางที่ดี เหมือนคนไข้ได้รับยาจากหมอย่อมมีวันหายได้ ศาสนามีความจำเป็นต่อสัตว์โลกทั้งหลายอย่างนี้ ใครจะตำหนิติเตียน ใครจะปฏิเสธ จะยอมรับหรือไม่ยอมรับประการใดก็ตาม แต่หลักความจริงหากเป็นมาอย่างนี้

ดั้งเดิม และยังเป็นไปอย่างนี้อีกตลอดกาลไม่มีสิ้นสุดยุติ เพราะเป็นหลักธรรมชาติไม่ขึ้นอยู่กับอะไรทั้งสิ้น

เพราะฉะนั้นศาสนธรรมหรือว่าธรรมกับโลกจึงแยกกันไม่ออก เป็นแต่เพียงว่า ธรรมมีเป็นกาลเป็นเวลา เพราะมีผู้นำออกประกาศสั่งสอนเป็นวรรคเป็นตอน ไม่เสมอไป แต่เรื่องของกิเลสนั้นมีอยู่กับทุกหัวใจ กรรมของสัตว์ วิบากของสัตว์มีอยู่ทุกหัวใจ มีอยู่ทุกตัวสัตว์ จึงผลิตตัวขึ้นมาให้สัตว์ทั้งหลายได้รับความทุกข์ความทรมาน เพราะกรรมของตน อยู่โดยสม่ำเสมอ ไม่มีกาลสถานที่เวลาเหมือนธรรมที่มีมาเป็นบางกาลบางสมัยนั้นเลย

การพูดทั้งนี้ไม่ได้พูดเพื่อโลกเพื่อสงสาร ที่นอกไปจากตัวของเรานี้โดยถ่ายเดียว แต่พูดเพื่อให้ โอปนยิโก น้อมความจริงทั้งหลายเหล่านั้นเข้ามาสู่ใจของเราด้วย ผู้กำลังแหวกว่ายอยู่ที่นี่ เพราะอำนาจแห่ง กามโอชะ ภวโอชะ อวิชาโอชะ เป็นสำคัญ ให้ได้พากันแก้อุดถอนสิ่งเหล่านี้ ด้วยพลังแห่งธรรมซึ่งมีอยู่กับเราทุกคนเวลานี้ ที่พระพุทธเจ้า ประทานไว้นี้ ให้ได้นำเข้ามาชำระล้างสิ่งเหล่านี้ ภัยที่เป็นอยู่ภายในจิตใจของเราก็จะค่อยเบาบางลงไป ภพชาติที่มองหาฝั่งหาแดนไม่เห็นนั้นก็จะย่นเข้ามาๆ เพราะอำนาจแห่งความดีทั้งหลาย มีทาน ศีล ภาวนาเป็นสำคัญ ถ้ายังเป็นปฏิบัติด้วยความสนใจมุ่งหวังต่อความหลุดพ้นอย่างถึงใจด้วยแล้ว และวาสนาบารมีแก่กล้าแล้ว ก็จะได้หลุดพ้นไปในชาติปัจจุบันนี้ สำหรับผู้ปฏิบัติของเราที่เป็นนักบวชอยู่เวลานี้ ขอให้พิจารณาเห็นภัยตามที่อธิบายมานี้ ความเพียรจะได้เข้มแข็งกว่าที่เป็นมาและเป็นอยู่

อย่าได้คุ่นกับกิริยาอาการทั้งหลายที่เคยเป็นมา ซึ่งเป็นเรื่องของกิเลสเข้าแทรกเข้าแซงอยู่ทุกขณะของความคิดความปรุง ถ้าเป็นจิตธรรมดาไม่มีภูมิในทางสมาธิ และทางปัญญาเลย จะไม่พ้นจากกิเลสเข้าแทรกทุกขณะจิตที่คิดที่ปรุงออกมา ถ้ามีสมาธิมีปัญญาก็ยังมีช่องทางที่จะรู้จะเห็น จะแก้ไขถอนถอนกันได้ แม้จะมีการแพ้กะระบั้งก็จะไม่พ้นจากความชนะมากขึ้นไปโดยลำดับ จนถึงชัยชนะโดยสิ้นเชิงได้

นี่แลการเกิดการตายของสัตว์ของใครก็ตาม มันเหมือนกันหมดในเรื่องกองทุกข์ ความเวียนว่ายตายเกิดมีแต่เรื่องของกองทุกข์ทั้งหมด ไม่มีจุดหมายปลายทางเลย เรายังจะยินดี เรายังจะเพลิดเพลินต่อสิ่งแทรกแซงคือกิเลส ซึ่งเป็นผู้ชักจูงไปในทางสายวนเวียนลุ่มจมนั้นอยู่หรือ ให้ตั้งปัญหาถามตัวเอง ถ้าเราเชื่อพระพุทธเจ้า ความเข็ดหลาบของเราก็จะมี แม้เราจะลึกลับความเป็นมาของเราไม่ได้ว่าเป็นมาอย่างไรบ้าง ความจริงที่เคยมีเคยเป็นในตัวของเราก็มีเต็มสัดเต็มส่วนอยู่แล้ว เราจะเชื่อหรือไม่เชื่อ ความจริงแห่งความเป็นมาของเรากับสัตว์ทั้งหลายนั้น ไม่ได้มีผิดแปลกต่างกันเลย คือมีความเวียนว่ายตายเกิดอยู่ด้วย

อำนาจแห่งกิเลสทั้งสามประเภทนี้เป็นสำคัญ ให้ทำความเข้าใจกับตนเอง แล้วให้ตั้งหน้าตั้งตาพิจารณาแก้ไขหรือบำเพ็ญอย่างเข้มแข็ง

ทุกข์เพราะความเพียรเพื่อถอดถอนตนให้พ้นจากทุกข์นี้ เป็นทุกข์ที่ควรจะนำมาปฏิบัติ ไม่เหมือนกับทุกข์ที่เป็นผลเกิดขึ้นจากกิเลสบีบบังคับไฟเรา ซึ่งหากกำหนดกฎเกณฑ์ไม่ได้เลย แต่ทุกข์เพราะความเพียรเพื่อสังหารกิเลสอันเป็นตัวผลิตทุกข์นี้ มีกาลมีเวลาที่จะสิ้นสุดยุติลงได้ นี่สำคัญอยู่ตรงนี้ กรุณาเทียบสัดส่วนให้เหมาะ เพื่อความเพียรจะก้าวเดินได้สะดวก

ถ้าพูดตามหลักความจริงในหัวใจนี้แล้ว ความสงสารหมู่เพื่อนที่เกี่ยวข้องกันอยู่ตลอดเวลานี้มีมาก เพราะที่กล่าวมาเหล่านี้ได้พิจารณาเต็มสติกำลังความสามารถ จึงได้ยอมกราบไหว้พระพุทธเจ้าและธรรมของพระองค์ท่านอย่างถึงใจ อย่างฝากเป็นฝากตายด้วยความซึ่งภายในใจต่อพระพุทธเจ้าว่า พระองค์ฉลาดแหลมคมและละเอียดลออเหนือโลกเหนือสงสารจริง ๆ ไม่มีผู้ใดเสมอเหมือน สิ่งทั้งหลายที่กล่าวมาเหล่านี้ใครไม่เห็นไม่รู้ แต่พระพุทธเจ้าทรงรู้ทรงเห็น พร้อมทั้งอุบายวิธีชักจูงหรือลากเข็นสัตว์โลกออกจากกองไฟนรกกองไฟ ที่เผาไหม้สัตว์ทั่วโลกดินแดนได้อย่างเต็มพระทัย เต็มพระสติกำลังความสามารถ ธรรมก็เป็นธรรมที่เด็ดขาด นำผู้ตกทุกข์ได้ยากลำบากด้วยสาเหตุอันใด สาเหตุอันนั้นทรงสังหารออกได้ นำสัตว์ทั้งหลายให้หลุดพ้นจากทุกข์ไปได้ ด้วยอุบายแห่งธรรมที่ทรงสอนไว้แล้วโดยถูกต้องแม่นยำหาที่ค้านไม่ได้ จึงไม่มีที่สงสัยเลยแม้ชนิดเดียว

วันหนึ่ง ๆ ไม่ให้พิจารณาไม่ได้ มันหากเป็นอยู่ในหัวใจนี้ แต่จะพูดกับใครก็ไม่สนิทใจที่จะพูด เพราะผลที่จะเกิดนั้นมีน้อยกว่าผลเสีย จึงต้องคำนึงคำนวณถึงผลได้ผลเสียเกี่ยวกับการพูดการจาในสิ่งเหล่านี้ เรายอมรับว่าสัตว์ทั้งหลายเป็นอย่างที่กล่าวมานี้ไม่สงสัยเลยแม้เม็ดหินเม็ดทราย ถ้าจะพูดถึงเรื่องความเข็ดหลาบ เข็ดอย่างถึงใจ เอาตายก็ยอมตายเพราะความเข็ดหลาบอันนี้ จะพาตายก็ยอมตายได้เลย นี่แลที่มีแก้ไขให้ยากบั่นต่อความพากเพียร เพื่อความหลุดพ้นจากมหันตทุกข์อันยืดยาวนานนี้ไปได้เวลาใดก็พอใจที่จะให้เป็นไปเพื่อความหลุดพ้นนั้น ไม่ขออยู่จมอีกต่อไปแล้ว

เพราะความจมอยู่ในกองทุกข์อันนี้ ไม่มีทุกข์ประเภทใดที่จะทำความเคยชินแก่ผู้ได้สัมผัสทุกข์นั้น ย่อมจะบีบบังคับสุดกำลังความสามารถแห่งกรรมของตนเหมือนกันหมดเมื่อพ้นจากนั้นมาแล้วไม่เห็นก็เหมือนไม่มี ผู้ที่ท่านเห็น เห็นอยู่ พระพุทธเจ้าท่านเห็นอยู่ พระสงฆ์สาวกบางองค์ท่านรู้อยู่ท่านเห็นอยู่ ท่านนำมาสั่งสอนพวกเรา แล้วพวกเราไม่เชื่อ

คนดังพระพุทธเจ้าเราจะเชื่อใคร นอกจากจะเป็นผู้บาปหนาสาหัสเสียจริงๆ เท่านั้น นั่นก็ยอมให้เป็นกรรมของสัตว์หมดทางจะช่วยเหลือได้

ถึงไม่เห็นก็ตามความจริงมีอยู่ เป็นแต่เพียงว่าเราไม่เห็น ความไม่เห็นนั้นจะนำไป ลบล้างความจริงที่จะต้องโดนในกาลต่อไปนั้นได้อย่างไร ลบล้างไม่ได้จะต้องโดนแน่ๆ ถ้าเราไม่ทำความซัดหาลาบ เพราะการได้ยินได้ฟังอรรถธรรมของพระพุทธเจ้าที่เป็นสวากขาตธรรม และปฏิบัติตามให้เต็มเม็ดเต็มหน่วยเสียตั้งแต่บัดนี้ เราจะเสียท่าเสียทีให้กิเลสดังที่เคยเสียมาแล้วอยู่ร่ำไป ไม่มีคำว่าสิ้นสุดยุติ ถ้าไม่นำธรรมนี้เข้าไปเป็นเบรกห้ามล้อ ไปตัดความยืดยาวแห่งภพแห่งชาติแห่งกองทัพทั้งหลายนั้น ให้หดย่นเข้ามาด้วยการปฏิบัติ อย่างเอาจริงเอาจังของตน นี่มีเท่านั้นทางเดินทางออกของพวกเรา

สัตว์โลกนี้มีจำนวนเท่าไร ที่เรามองเห็นด้วยตาเนื้อของเราว่าเป็นสัตว์เป็นบุคคล สัตว์ประเภทนั้นสัตว์ประเภทนี้ สัตว์น้ำสัตว์บก ที่มองเห็นหยาบๆ นี้ไม่ได้มีมากมายอะไรนะ สิ่งทีละเอียดยิ่งกว่านี้ ภพทีละเอียดยิ่งกว่านี้มีมากต่อมาก และรวมแล้วใครอยู่ที่ไหนภพใดก็ตาม ล้วนแล้วตั้งแต่ความอยู่ในภพที่ต้องเสวยกรรม ตามอำนาจแห่งวิบากกรรมของตนมากน้อยด้วยกัน ไม่มีใครที่จะเป็นอิสระได้เลยแม้แต่รายเดียว ผู้ที่ทุกข์มากก็จมมาก ทุกข์นานแสนนานมหันตทุกข์

ดังที่ท่านแสดงไว้ว่าสัตว์ทั้งหลายที่ไปตกนรก นรกมีหลายหลุมหลายประเภท ตามกรรมของสัตว์ที่มีแห่งหนักเบาต่างกันเช่นนั้น นี่ก็พระพุทธเจ้าทรงรู้ทรงเห็น พร้อมกับเรื่องของพระองค์ก็เคยเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ สถานที่เหล่านี้อยู่แล้วอย่างประจักษ์พระทัย ไม่ทรงเห็นเพียงว่าสัตว์ทั้งหลาย ได้ตกนรกหมกไหม้ ได้รับความทุกข์ความทรมานในนรกหลุมนั้นๆ เพียงเท่านั้น ยังทรงเห็นเรื่องของพระองค์ที่เข้าไปเกี่ยวข้อง หรือไปตกนรกหมกไหม้เหมือนสัตว์ทั้งหลายนั้นเป็นจำนวนกี่ชาติอีกด้วย

ถ้าเราธรรมดำนับ นับไม่ถ้วน เพียงเรื่องของพระองค์พระองค์เดียวเท่านั้น พระองค์ก็ทรงทราบไปหมด พระองค์รู้พระองค์เห็น เพราะพระองค์เคยเป็นมาแล้ว ประจักษ์พระทัยจึงนำมาสั่งสอน เป็นแต่เพียงไม่นำมาสั่งสอนสัตว์โลกอย่างเปิดเผยทุกแง่ทุกมุมว่า เราตถาคตเคยไปตกนรกหลุมนั้นหลุมนี้ เท่านั้นชาติเท่านั้นชาติเท่านั้นเอง ถึงพระองค์ไม่ได้นำมาแสดงอย่างเปิดเผยทุกแง่ทุกมุมก็ตาม ความจริงที่เป็นในพระพุทธเจ้าสมัยที่เป็นสามัญชนคนธรรมดาเหมือนสัตว์ทั่วๆ ไป พระองค์ก็เป็นเหมือนสัตว์ทั้งหลาย เขาได้รับความทุกข์ความทรมานมากน้อยเพียงไร เพราะกรรมอันใด พระองค์ก็เคยทำกรรมนั้นประเภทนั้น และได้รับผลเป็นความทุกข์ความทรมาน หนักเบามากน้อยมาเช่นเดียวกับ

สัตว์ทั้งหลาย จึงไม่สงสัยในพระองค์เอง และไม่สงสัยในสัตว์ทั้งหลายที่รู้ๆ อยู่เห็นอยู่ ประจักษ์กับพระญาณที่หยั่งทราบอยู่ตลอดเวลา ทว่าไตรโลกธาตุนี้มีอะไร มีแต่เรื่องสัตว์ทั้งหลายเสวยกรรมหนักเบาเล็กน้อยเต็มพระทัย ไม่มีปิดบังลึกลับเลย

เมื่อถึงกาลถึงเวลาที่ทรงรู้ทรงเห็นแล้วปิดไม่อยู่ ความจริงมีมากน้อยเพียงไร จะทะลุปรุโปร่งไปตามความจริงนั้นๆ พระองค์จึงได้นำความจริงเหล่านี้มาสั่งสอนสัตว์โลกอย่างเปิดเผย

กิเลสซึ่งเคยเป็นข้าศึกต่อธรรม คัดค้านธรรมลบล้างธรรมทั้งหลาย ก็มีมาตั้งแต่กาลไหนกาลไรจนกระทั่งปัจจุบันนี้ และยังมีต่อไปอีกมากมายนานแสนนาน เมื่อโลกสมมุติแล้วยังมีอยู่เมื่อไร กิเลสกับหัวใจสัตว์จะต้องผูกพันกันไป ลบล้างสิ่งจริงทั้งหลายเพื่อความจอมปลอมของตนเข้าแทรกตลอดไป กิเลสทั้งหลายเหล่านี้แล เป็นเครื่องปิดบังความจริงของสัตว์ทั้งหลายที่เคยเป็นมาและเป็นอยู่ ทั้งความทุกข์ความทรมาน ทั้งสถานที่ให้เกิดความทุกข์ความลำบาก และเผาไหม้อยู่ในนรกตลอดมาก็กับที่กัลป์นับไม่ถ้วน มันไม่ให้เห็นความจริงที่เป็นมาของสัตว์ทั้งหลาย พระพุทธเจ้าทรงแสดงให้เห็นโทษตามหลักความจริงที่สัตว์ได้เสวย กิเลสมันก็คัดก็ค้านไม่ให้เชื่อว่านรกมีเป็นต้น

เมื่อในหัวใจของสัตว์โลกมีแต่กิเลสเป็นเจ้าอำนาจอยู่แล้ว ธรรมไม่มีอำนาจที่จะคัดค้านต้านทานได้ ก็จำต้องเชื่อไปตามกิเลสว่านรกไม่มี บาปไม่มี บุญไม่มี สวรรค์ไม่มี พรหมโลกไม่มี นิพพานไม่มี ไปตามกรรมของสัตว์เท่านั้นเอง สิ่งที่มีก็คือความอยากเต็มหัวใจ ความอยากอันนั้นถูกบรรจุด้วยพิษภัยของกิเลสไว้อย่างเต็มปรี่เลย เมื่อเป็นเช่นนั้น สัตว์โลกตัวใดรายใด จะไม่หมุ่นไปตามอำนาจแห่งความผลักดันของกิเลสจะหมุ่นไปไหน เพราะไม่มีอะไรเป็นคู่แข่ง ธรรมยังไม่มีอำนาจพอจะเป็นคู่แข่งได้ ให้แทงทะลุถึงความจริงทั้งหลายมีนรกเป็นต้น ที่กิเลสมันต้มมันตุ๋นมันหลอกสัตว์ทั้งหลายอยู่สดๆ ร้อนๆ ว่านี่ไม่เห็นเหรอดตาบอดเหรอด อะไรจะทุกข์จะเจ็บแสบยิ่งกว่าบาป อะไรจะกว้างจะลึกและแผดเผา สัตว์ให้ทรมานยิ่งกว่านรกหลุมต่างๆ นั้นละ และอะไรจะสุขเย็นยิ่งกว่าบุญ ยิ่งกว่าสวรรค์ นิพพานเล่า เพียงกิเลสตัวมีตนาตาบอด ทำไมจึงกล้าหลอกดวงสัตว์ได้ลงคอ นี่ถ้าเป็นภาษาตลาดเราจะไม่มีใครอดกลั้นได้ ต้องสับเซกกิเลสอย่างนี้แน่

แต่นี้ธรรมะในใจไม่มีกำลังพอจะแทงทะลุไปถึงความจริง แล้วนำเอาความจริงนั้น มาตีหน้ากิเลสให้ล้มทั้งหงายและสลบไปเสียบ้าง จะได้ขีดเสียที่ไม่กล้ามาทะเลาะมากนักดังที่เป็นอยู่เรื่อยมานี้ แต่ทั้งนี้เพราะกิเลสมีกำลังมาก ธรรมในหัวใจของสัตว์ไม่มีกำลังพอ เพราะฉะนั้นสัตว์จึงต้องยอมเชื่อ ว่าอะไรก็ยอมเชื่อทั้งๆ ที่ไม่เป็นจริง ยอมให้มันหลอกอยู่

ตลอดเวลา ต้มตุ๋นอยู่ตลอดเวลา หากความจริงมาอวดมาโชว์สัตว์ทั้งหลายไม่ได้ก็คือกิเลสนั้นแล เพราะตัวของมันเป็นตัวปลอมหมด ทั้งโคตรทั้งแซ่ลูกเต้าหลานเหลนของกิเลสมันปลอมไปด้วยกันทั้งนั้น แล้วมันจะเอาความจริงมายื่นให้สัตว์ทั้งหลายได้เชื่อความจริงนั้นแล้วหนีจากอำนาจของมันอย่างไร เพราะมันเป็นผู้ครอบงำ มันเป็นผู้บังคับบัญชาให้อยู่ใต้อำนาจของมันมาตลอดกาล ธรรมนั้นเป็นธรรมชาติที่หลุดที่ลากออกจากสิ่งจอมปลอมทั้งหลาย แต่ธรรมในใจไม่มีกำลัง จึงต้องให้กิเลสมันจุดมันลากเอาตามความต้องการของมันนั้นแล จึงนำทุเรศอย่างฝังใจ

ด้วยเหตุนี้จิตของสัตว์โลกที่หนาแน่นไปด้วยกิเลส จึงหาทางเชื่อความดีได้ยาก เชื่อความจริงได้ยาก ทั้งที่ได้รับความทุกข์ความทรมานเพราะกิเลส เพราะกรรมของตัวเองแท้ๆ มันก็ลืมไปเสีย เมื่อลืมไปแล้วก็มองไม่เห็นไปเสียอีก แล้วก็ทำให้เกิดความเข็ดหลาบไม่ได้เพราะไม่เห็นไม่รู้ ประหนึ่งว่าเราไม่เคยเป็นไม่เคยมี ทั้งๆ ที่ผ่านมาอย่างสดๆ ร้อนๆ กิเลสมันก็ปิดความจริงนั้นไว้เสีย มันไม่ให้รู้ไม่เห็น แล้วบังคับให้สัตว์ทั้งหลายทำกรรมประเภทต่างๆ ตลอดเวลาไม่มีละเว้น

เพราะฉะนั้นสัตว์ทั้งหลายจึงไม่มีรายได้ ที่ความอยากความทะเยอทะยานจะอ่อนกำลังลงเบาบางลง แต่เต็มไปด้วยความอยากความทะเยอทะยาน พาให้วิ่งเต้นแผ่นกระโดดไม่ว่าอยู่ในภพใดชาติใดของสัตว์ประเภทใด เพราะจิตดวงนี้อัดแน่นอยู่ด้วยแรงผลักดันของกิเลส ให้หมุนไปตามความต้องการของมัน ฉะนั้นสัตว์ทั้งหลายจึงได้หมุนอยู่ตลอดเวลา และหมุนแบบคนว่ายน้ำในมหาสมุทรนั้นแล ไม่มีฝั่งมีแดน แต่ก็ต้องแหวกต้องว่ายน้ำอยู่อย่างนั้น นี่แลกิเลสเป็นข้าศึกของธรรมของสัตว์มันเป็นอย่างนี้ คอยลบล้างธรรมอยู่ตลอดเวลาที่ได้โอกาส และอยู่ใกล้ชิดติดพันกับหัวใจสัตว์อย่างสนิทติดจม ถ้าไม่มีธรรมมาแยกให้พอลืมหุ้ลืมตากันได้

โน่น ตอนจะทราบได้ ทราบจากพระพุทธเจ้าเป็นอันดับแรก จากพระอรหันต์เป็นอันดับสอง ทราบจากความเป็นของเจ้าของผู้ปฏิบัติเป็นอันดับสาม สามพยานนี้หยั่งเข้าสู่ความจริงด้วยกัน เมื่อเข้าสู่ความจริงแล้วจะเอาอะไรมาลบล้างก็ลบล้างไม่ได้ เช่นว่ารกฎญาณความหยั่งทราบของผู้ควรจะรู้จะเห็นแม้ยังไม่ถึงวิมุตติหลุดพ้น อุบนิสัยมีก็ทราบได้หยั่งลงไป จิตวิญญานของเราเคยเป็นยังไงมา พิจารณาทะลุและเห็นชัดเจนตามความเป็นจริง ตามความเป็นมาของตนแล้วจะลบล้างได้ยังไง ความเชื่ออันนี้แลเป็นสิ่งที่ฝังใจอย่างมากมาย ประการสำคัญคือพิษภัยที่ฝังอยู่ภายในจิตใจมีมากน้อยเพียงไร รู้ชัดด้วยอำนาจ

ของธรรม คือ สติธรรม ปัญญาธรรม เป็นเครื่องเพิ่มพูนหนุนกันเข้าไป ๆ ก็ยิ่งทำให้ใจหมุ่น เป็นธรรมจักรไปเลยในทางความเพียรไม่มีคำว่าถอย

ผู้นี้แลเป็นผู้ที่เห็นภัยอย่างประจักษ์ ประหนึ่งว่าพระพุทธเจ้ามาประทับยืนชี้บอก และจุดลากอยู่ต่อหน้าต่อตา เอ้า ขึ้นมา ๆ จับมือตถาคตนี้วางั้น ตถาคตจะพาให้หลุดให้พ้น เตียวนี้ ๆ นี่คืององแห่งทุกข์ทั้งหลาย ประหนึ่งท่านประกาศอย่างนั้นในธรรมของท่าน เมื่อ ได้รู้ตามเห็นตามหลักความจริงที่พระองค์ทรงสอนแล้วนั้นแหละใกล้เต็มทีแล้ว ใกล้เข้าไป ทุกที ความดีความดีขึ้นเพื่อให้หลุดให้พ้นจากกองทุกข์ทั้งหลาย ซึ่งไม่เคยเชื่อมาแต่ก่อนก็ เชื่อเต็มหัวใจแล้ว และดีดอย่างเต็มกำลัง ชีวิตจิตใจหลุดขาดที่ไหน เอ้า ย่อม ถ้าชีวิตลม หายใจยังมีอยู่ ต้องตื่นต้องดีดให้หลุดให้พ้นอย่างสด ๆ ร้อน ๆ นี่จนได้

นี่อำนาจของธรรมเมื่อมีพอ ๆ กัน เห็นความจริงเต็มหัวใจ คือทั้งเห็นโทษเต็มหัวใจ ทั้งเห็นคุณค่าแห่งธรรมทั้งหลายเต็มหัวใจแล้ว กำลังของใจจะมีอะไรเทียบเท่าเล่า ตั้ง นั้นเมื่อทำอะไรลงไปด้วยกำลังของใจแล้ว ย่อมเต็มเม็ดเต็มหน่วย ย่อมมีกำลังมากทุกสิ่ง ทุกอย่าง และหลุดพ้นไปได้ตั้งพระพุทธเจ้าและสาวกทั้งหลายท่านหลุดพ้น ท่านหลุดพ้น อย่างนี้ ถ้าไม่มีกำลังใจหลุดไม่ได้พ้นไม่ได้ ทำอะไรเรื่องกำลังใจจึงเป็นสำคัญ เหตุที่จะเกิด กำลังใจก็ต้องมีสิ่งแวดล้อมช่วยหนุนอีกมากมาย

นี่ก็ธรรมของพระพุทธเจ้าประกาศกังวานอยู่ตลอดเวลา ประกาศด้วยหลักความจริง ทุกสิ่งทุกอย่างไม่มีอะไรบกพร่องเลยในตำรับตำรา เช่นท่านว่ากิเลสทุกประเภทมีอยู่ในหัวใจสัตว์โลกดังนี้ แล้วกิเลสมีไหมในหัวใจเรา ที่พระพุทธเจ้ารับสั่งหรือว่าเทศน์สอนไว้ นี้มีผิดที่ตรงไหน ดูใจชิกิเลสมีไหมในหัวใจเรา พระพุทธเจ้าบอกให้ชำระ ชำระอะไร บอกว่าชำระกิเลส กิเลสอยู่ที่ไหน กิเลสอยู่ที่ใจ ท่านสอนไว้ผิดไหม เราพิจารณานี้ซิเรื่องสด ๆ ร้อน ๆ แทะ ๆ

หรือกิเลสไปอยู่ต้นไม้ภูเขาดินฟ้าอากาศโน้นหรือ ให้ความทุกข์แก่ต้นไม้ภูเขาดินฟ้าอากาศแร่ธาตุต่าง ๆ ไปโน้นหรือ หรือให้โทษให้ความทุกข์ที่ใจของเราเอง ใครก็ต้อง ยอมรับว่าให้ทุกข์อยู่ที่นี้เพราะกิเลสอยู่ที่นี้ นี่พระพุทธเจ้าแสดงสด ๆ ร้อน ๆ เรื่องของธรรม ทุกชั้นทุกตอนก็แสดงให้เห็นประจักษ์อยู่ภายในจิตใจนี้ ธรรมเครื่องแก้ธรรมเครื่องถอดเครื่อง ถอนกิเลสท่านแสดงลงที่ใจทั้งนั้น เพราะกิเลสมีอยู่ในหัวใจ ธรรมก็มีอยู่ในหัวใจในฉาก เดียวกัน การแก้ไขถอดถอนท่านบอกให้ละสิ่งใด ก็ละสิ่งนั้นปล่อยสิ่งนั้นวางสิ่งนั้น ตามที่ ธรรมท่านสอน ย่อมเป็นความถูกต้องดีงามแก่ผู้ปฏิบัติตาม

คำว่านรกมีอยู่ก็มีอยู่จริงตั้งแต่กาลไหน ๆ มา เช่นเดียวกับกิเลสที่มีอยู่ในหัวใจของเราสด ๆ ร้อน ๆ เช่นเดียวกัน กิเลสมีอยู่ในหัวใจของสัตว์โลกได้ ทำไมนรกมีไม่ได้ตามหลักธรรมชาติหลักความจริงของตน เพราะนรกมีอยู่แล้วตั้งแต่เรายังไม่ได้ยินได้ฟัง และต่างก็เคยตกนรกมาแล้วก็ล้านหน เป็นแต่จำความเป็นมาของตนไม่ได้เท่านั้น จึงสนุกสร้างความประมาทไว้เผาตัวชนิดไม่ลืมหูลืมตาเรื่อยมา ไม่ทราบเมื่อไรจะรู้สึกตัวพ้อหาทางออกได้

ทุกข์ก็มีอยู่แล้วตั้งแต่เรายังไม่เกิด เกิดมาในภพนี้ก็เคยเสวยทุกข์นี้มาแล้ว บาบบุญ นรก เป็นของมีอยู่ดั้งเดิม มีมาตั้งแต่กาลไหน ๆ พระองค์ทรงสอนตามหลักความจริงที่มีอยู่อย่างสด ๆ ร้อน ๆ เช่นเดียวกับกิเลสมีอยู่ในหัวใจของสัตว์นี้แล ไม่มีอะไรผิดแปลกต่างกันเลย ไม่มีอะไรมีน้ำหนักมากน้อยต่างกัน มีน้ำหนักเท่ากันด้วยความจริงตามที่ทรงสั่งสอนไว้แล้วทุกประการ เอ้า นำเข้ามาซึ่งในหัวใจตัวเองซิ

เราจะยอมถลอกปอกเปิก ได้รับความทุกข์ความทรมานไปกับกิเลสอย่างไม่ลืมหูลืมตานี้ มันเกินไปนะนักปฏิบัติเรา ไม่เชื่อคนอย่างพระพุทธเจ้าเราจะเชื่อใคร พระพุทธเจ้าเป็นผู้ที่เชื่อได้แล้ว ถ้าเป็นหมื่นเปอร์เซ็นต์ก็หมื่นเปอร์เซ็นต์ ไม่มีขาดตกบกพร่องเลย แต่กิเลสนี้หมื่นเปอร์เซ็นต์ก็เป็นตัวจอมปลอม หลอกหลวงมาตลอดเช่นเดียวกัน นี้เราก็เคยเชื่อมันมานานแสนนานแล้ว เป็นยังงี้ได้รับความวิเศษวิโสอะไรบ้าง เอามาเทียบให้ถึงใจแล้วปฏิบัติให้ถึงธรรม อย่าอยู่อย่างหละ ๆ แหละ ๆ

ผมพูดตามความจริง การแนะนำสั่งสอนหมู่เพื่อน ผมสั่งสอนด้วยความเมตตา สงสาร เพราะสิ่งที่กล่าวตามที่ควรจะรู้จะเห็นแห่งกำลังของเจ้าของนี้ไม่มีใครบอกก็ตาม ไม่พูดให้ใครฟังก็ตาม แต่มันเต็มอยู่ในหัวใจก็บอกว่าเต็มอยู่ในหัวใจ จึงได้ยอมเชื่อพระพุทธเจ้าอย่างหมอบราบ ๆ อย่าว่าเชื่อแต่กิเลสว่าเป็นกิเลสนี้เลย แม้ฝ่ายธรรมก็เชื่อเต็มหัวใจ สิ่งที่มีอยู่ทั้งหลายที่พระองค์ทรงสั่งสอนก็เชื่อเต็มหัวใจแบบเดียวกัน ไม่มีอันใดยิ่งหย่อนกว่ากันเลย จึงได้แนะนำสั่งสอนหมู่เพื่อนด้วยความเมตตาสงสาร

อย่าได้กล้าได้หาญในสิ่งใดที่พระพุทธเจ้าทรงหักทรงห้าม อย่าฝืน ๆ อย่าทำ ถ้าหาญทำยังงี้ก็ต้องไปเจอเอาสิ่งนั้นจริง ๆ ไม่สงสัย พระพุทธเจ้าไม่เคยหลอกหลวงสัตว์โลกมาแต่กาลไหน ๆ เราอย่าดีอย่าด่า ความดีด่าเป็นเรื่องของกิเลสต่อสู้อธรรมลบล้างธรรม แล้วจะมาลากเราไปเป็นตัวประกันรับเคราะห์รับกรรมจมอยู่ในนรก จะเป็นใครเป็นผู้จม กิเลสไม่ได้จมนะ ตัวเรานี้ต่างหากจม ให้ฟังทราบว่าเรานี้จะเป็นผู้รับประกันกิเลสในทางความทุกข์ความทรมานทั้งหลายหนักเบาเล็กน้อยหรือยืดยาวนานเพียงไร เราเป็นผู้รับประกันรับกรรมทั้งนั้น เรายังจะหาญรับอยู่หรือ ยังจะยอมให้กิเลสมันตมมันตุนอย่างนี้

ตลอดไปอยู่เหนือพิจารณาชิ เอากิเลสนี้ละเป็นเครื่องเทียบกับเรื่องทั้งหลายที่กล่าวมา เพราะเป็นความจริงตามสวากขาตธรรมเหมือนกันหมดเลย พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้ใน จุดใด ๆ หาที่แย้งไม่ได้ เต็มไปด้วยความจริง ๆ ให้ตั้งใจปฏิบัติเนะ ความเชื่อความฝากเป็น ฝากตายได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ คือพระพุทธเจ้าองค์เอกผู้นำธรรมมาสอนโลก นอกนั้นพึงระวัง อย่าหลวมตัว ส่วนมากมักเป็นยาพิษเคลือบน้ำตาล

โลกมันร้อน.ร้อนเพราะอะไร ถ้าไม่ใช่ร้อนเพราะกิเลสจะร้อนเพราะอะไร ธรรม ท่านไม่ได้พาใครให้ร้อน ก็เห็นกันอยู่รู้กันอยู่ ตามมีหมู่มีแทนที่จะนำไปใช้ประโยชน์ตามอรรถ ตามธรรมที่ทรงแนะนำสั่งสอน มันกลับให้กิเลสเอาไปใช้ เอาไปถลุงเสียหมด ผลที่เกิดขึ้น จากการถลุงอายตนะต่าง ๆ ของเรานั้น ก็กลับมาเป็นไฟเผาเราเอง โลกมันถึงได้ร้อน พวก กัณ พิจารณาชิ ราคคฺคินา นี้เป็นตัวสำคัญมาก เวลานี้กำลังกำเริบเลิบบาน อันนี้เป็นตัวเหตุทำให้โลกร้อนมากที่สุด เวลานี้กำลังเด่นกำลังออกหน้าออกตา ออกตลาดลาดเลไม่มียางอาย เป็นความหน้าด้านไปหมด

คนเราไม่หน้าด้าน แต่กิเลสมันหน้าด้านชิ เพราะกิเลสอยู่กับคน ก็เลยกลายเป็น คนหน้าด้านไป เวลาเกิดผลคือความทุกข์เราเป็นผู้รับเหมาเอา นี่ชิมันนำทุเรศมากที่สุดเลย หมดศักดิ์ศรีติงามแห่งความเป็นมนุษย์ เฉพาะอย่างยิ่งชาวพุทธเราไม่ว่าหญิงว่าชาย ไม่ว่านักบวชและฆราวาส ปล่อยตัวให้กิเลสเอาไปถลุงเสียจนเสียผู้เสียคน คำว่าพุทธ ๆ อันเป็น เครื่องหมายป้องกันตัวไม่ปรากฏในจิตใจเลย มีแต่เรื่องเถลไถลไปกับเรื่องของกิเลสเสียทั้งหมด นั้นพิจารณาชิ

ความรู้ทั้งหมดที่ผลิตขึ้นมาในแง่ใดมุมใด มีแต่เรื่องของกิเลสผลิตให้ ไม่ว่าจะ เป็นชาติชั้นวรรณะใดก็ตาม ความรู้มีมากน้อยเพียงไร ทั้งคนมีคนจนคนโง่คนฉลาด มีแต่เรื่อง ของกิเลสตัดไม้แล้วมัดใส่มือให้ตีหัวกัน ตีหัวเจ้าของแหลกลไปหมด มีแต่กองทุกข์เป็นพิน เป็นไฟเพราะความรู้ันั้นแหละ เพราะความรู้ันั้นเป็นไฟ กิเลสมันแทรกเข้า ๆ เราไม่รู้ อันนั้น ก็ดีอันนี้ก็ดี เวลาทำลงไปแล้วมันไม่เห็นดี เห็นแต่เป็นพินเป็นไฟ นี้ละตัวสำคัญ เช่น โลกก็ มหาตวันี่ละ มหาตวันี่ละนี่เป็นสำคัญ

อวิชาเป็นสิ่งที่ละเอียดอยู่ภายใน แต่ที่เด่นที่สุดในโลกในสงสารในสังคมมนุษย์ และสัตว์ทุกวันนี้ ได้แก่ราคะตัณหา อันนี้เด่นมากจนทำลายคนไม่ให้มีศักดิ์ศรีติงาม ไม่ให้มี กิริยาแห่งความเป็นมนุษย์เหลืออยู่ ทั้งเขาทั้งเราทั้งหญิงทั้งชาย ทั้งนักบวชและฆราวาส มัน ทำลายไปหมด ความศักดิ์ศรีติงามก็ไม่มีถูกมันทำลายหมด มนุษย์เราไม่ว่าหญิงว่าชายที่หา คุณค่าไม่ได้ เพราะกิเลสตัวราคะตัณหาเป็นสำคัญ จับมัดคอดัดกันไปหมดเลย มีสภาพน่า

เศร้าเท่ากันไปเลย ถ้าได้ผลิตได้เพลินแล้วทั้งวันทั้งคืน จะเป็นจะตายก็ไม่ว่า ขอให้กิเลส มันพาผลิตพาเพลินเถอะ ถึงไหนถึงกัน

ไม่ว่าหญิงว่าชาย เอ้า จะได้จะเสียอะไรก็ช่างมัน ไม่มีคำว่ารักนวลสงวนตัว เออะอะ เจอกันเข้าแยมให้กันแล้วๆ เพราะอยากให้ตั้งแต่เขายังไม่ขอ นี่ละอำนาจแห่งราคะตัณหา เป็นอย่างนี้ มันถึงได้ตื่นกันชนิดไม่รู้จักเป็นจักตายมนุษย์เรา ดูเอาซิเราไม่ได้ตำหนิใคร พูดตามหลักความจริงที่กำลังเป็นอยู่เวลานี้ มันมีศักดิ์ศรีดั่งงามที่ตรงไหน ถ้างั้นนี่ได้เข้าครอบงำหัวใจและพาออกตลาดลาดเลแล้วมันมียางอายุที่ไหน ไม่มี มันเต็มไปหมดอย่างนี้ แหละ เขาเหมือนเรา เราเหมือนเขา

นี่แลกิเลสมันมีอำนาจขนาดนี้ ความดีงามหรือกิริยามารยาทศักดิ์ศรีของมนุษย์ หรือศีลธรรมนี้ไม่ต้องถามหา ถูกมันตะมันถิบมันย่นออกหมด ยิ่งเหลือแต่ร่างมนุษย์เท่านั้นเอง ทั้งหญิงทั้งชายมีสภาพเท่ากัน ตื่นตามาเข้ามีแต่เรื่องผลิตเรื่องเพลินเต็มหัวใจ เรื่องอรรถเรื่องธรรมซึ่งเป็นเครื่องรักษาและป้องกันนั้น ไม่สนใจนำพา ดีไม่ดีต่อไปถ้ามันกำเริบมากพอๆ กันแล้วจะไม่นุ่งเสื้อนุ่งผ้าแหละ จะปล่อยปละละเลยไปหมดมันถึงเต็มยศ ให้เจ้าราคะตัณหาได้ออกลวดลายเต็มที่ได้เต็มฐานเต็มบ้านเต็มเมือง เต็มความสามารถของมัน แล้วทุกข์มียังงัยน้อยกว่ากัน ถ้ามีทางที่จะพิจารณาได้ ถ้าไม่พิจารณาได้ก็จมไปๆ ทั้งเขา ทั้งเราอย่างนี้จะว่าไง

นี่ละโลกขาดจากศีลจากธรรม มีตั้งแต่ความฉิบหายวายปวงไปอย่างนี้ ไม่ต้องพูดถึงว่าคนชาติชั้นวรรณะใดฐานะใด ถ้างั้นไฟอันนี้ได้เข้าถึงตัวแล้วมันแหกไปตามๆ กันหมด ไม่มีใครมีคุณค่ามีราคาอะไรแหละ ถึงว่ามีก็ว่าเอาเฉยๆ เสกสรรปั้นยอเอาเฉยๆ ส่วนหัวใจมันเป็นพินเป็นไฟด้วยกันหมดเพราะอันนี้แผดเผา ราคคคินา มันแผดเผา โทสะมันไม่เอานี้เป็นเหตุ มันจะเอาอะไรเป็นเหตุ ไอ้เรื่องความหลงมันหลงมาแล้วตั้งแต่ยังไม่เกิด มันไม่หลงมันไม่เกิดแหละ เกิดมาเพื่ออันนี้เอง เพราะอันนี้มีกำลังมาก ศีลธรรมเข้าไปยุ่งไม่ได้ แนะนำสั่งสอนกันทางด้านศีลด้านธรรมนี้ ดีไม่ดีหัวเราะเยาะกัน หาวาครีว่าล้าสมัยอะไรๆ ไม่ทันเขาโน่นนะ ถ้างั้นเรื่องของมันแล้ว เอ้า หัวขาดก็ยอมให้ขาดไปเพราะความพอใจ โรคอันนี้กำลังกำเริบเวลานี้

ศาสนาล่วงมาถึง ๒,๕๐๐ กว่าปีเพียงเท่านี้ดูเอา หูมีตามีจะไปยากอะไร เรามีหูมีตาด้วยกันทุกคน กิริยาอาการที่แสดงออกมานี้ไม่ปิดบังลึกลับจากหลักความจริงที่เป็นอย่างนั้น แล้วโลกนี้เป็นยังงัย มันพาให้ความสงบสุขขนาดพาขึ้นหอปราสาทราชมณเฑียร เพราะราคคคินา โทสะคคินา นี้มีได้เหอ นอกจากเป็นพินเป็นไฟเผาไหม้กัน

แม่ที่ สุดสามีภรรยาอยู่ด้วยกันก็ไว้ใจกันไม่ได้ มีแต่ความระแคะระคาย เพราะใจที่
 ราวจะค้นหาเข้าครอบงำแล้วมันเป็นเหมือนลิง จะว่ายยังไง เมื่อไม่มีศีลธรรมในใจแล้วมัน
 ปล่อยตัวไปในทางเลวทรามได้หมด ทำอะไรได้หมด เรื่องมีคู่มีสามีภรรยา มันไม่ได้เอามา
 เป็นข้อคิดความสำคัญอะไรแหละ มีแต่ความอยากความทะเยอทะยาน ความปล่อยเนื้อ
 ปล่อยตัว ปล่อยไปได้วันยังค่ำคืนยังรุ่ง ไม่มีเขตมีแดนไม่มีหลักมีเกณฑ์ไม่มีฝั่งมีฝายเลย ถ้า
 ลงธรรมชาตินี้ได้เข้าสิงหัวใจมาก ๆ แล้วมันเป็นอย่างนั้น ลูกเต้าเหล่ากอเด็กเล็กเด็กแดงนี้ก็
 เป็นไปตามกันหมด เพราะพ่อกับแม่ผู้ใหญ่พาให้เป็น เลยร้อนไปตาม ๆ กันหมด

นี่ละคนสร้างความฉิบหายแก่ตัว สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตัว เพราะความไม่มี
 ศีลธรรมในใจและความประพฤตินี้เป็นอย่างนี้แล สามีภรรยาที่อยู่ด้วยกันก็หาความสนิทกัน
 ไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่นอนติดแนบอยู่ด้วยกันนั้นแหละ มันก็ไว้ใจกันไม่ได้ พอออกจากนี้ไปแล้วก็
 ไปสร้างนรกอเวจีขึ้นมาเผากันแล้ว ๆ เมียก็เผา ผัวก็เผา ต่างคนต่างสร้าง ต่างคนต่างทำ
 ต่างคนต่างเป็นพินเป็นไฟ ความหมายของโลกความหมายของครอบครัวผัวเมียเหย้าเรือน
 ไม่มีเลย เพราะอันนี้ทำลายเสียหมด เมื่อเป็นเช่นนี้สามีภรรยาจะเอาความไว้วางใจ เอา
 ความอบอุ่น เอาความตายใจ เอาความสงบสุขให้แก่กันและกันได้ยังไง เพราะสิ่งเหล่านี้ไม่
 เคยทำผู้ใดให้อบอุ่นให้ตายใจ มีแต่เรื่องสร้างความฉิบหายวายปวงให้แก่โลกทั้งนั้น เมื่อ
 ต่างคนต่างเสริมแล้วก็จะเป็นอย่างนั้น

ถ้าลงศีลธรรมได้ห่างไป เพราะหันหลังให้ศีลธรรม ห่างไปเท่าไรก็เหมือนกับคนไข้
 ห่างหมอห่างยานั่นเอง เมื่อห่างอันหนึ่งก็เข้าใกล้ขีดติดพันกับสิ่งหนึ่งคือของแสลงนะ สิ่ง
 คนไข้ชอบที่สุดคือของแสลง อันนี้ของแสลงศีลธรรมนั่นแหละ โลกที่ชอบที่สุดคือสิ่งที่แสลง
 ต่อศีลต่อธรรม ที่จะทำลายตัวให้ฉิบหาย อันนี้ที่โลกชอบที่สุด เพราะฉะนั้นทุกซึกกับโลกจึง
 แยกกันไม่ออก นับแต่วันจะทวีรุนแรง ถ้ายังไม่เห็นคุณค่าของธรรมอยู่แล้ว ยังไงก็ฉิบหาย
 วายปวงอย่างสด ๆ ร้อน ๆ ตกนรกทั้งเป็นนี้แล

เราอย่าด่วนไปพูดเรื่องนรกเมืองผีนั้นนะ ดีไม่ดีจ่ายมบาลจذبัญชีไม่ทันนั้นแหละ
 ถ้าเราจะพูดแบบบัญญัติ เพราะมันต่างคนต่างสร้างเต็มบ้านเต็มเมืองเต็มแผ่นดิน ไม่ว่าบ้าน
 นอกในเมือง ไม่ว่าชาติชั้นวรรณะใดฐานะใด มันสร้างตั้งแต่สิ่งเหล่านี้ที่จะเป็นพินเป็นไฟ
 ต่อกัน และเมื่ออันนี้มันเป็นหลักอันใหญ่แล้ว กระจายออกไปในกิริยาอาการใด ๆ จะเป็น
 ปลีกเป็นย่อย มันก็เริ่มเป็นใหญ่ด้วยกันหมด ด้วยอันนี้เองพาให้เป็น มันจึงได้เผาไหม้กัน
 ตลอดไป นี่ละเรื่องโลกขาดศีลธรรมหรือไม่มีศีลธรรมเป็นอย่างนี้

เราตื่นอะไรเวลานี้ พิจารณาสิ สิ่งเหล่านี้แม้แต่สัตว์ดิรัจฉานเขาก็มี เราจะส่งเสริม สิ่งเหล่านี้ไปอวดสัตว์ดิรัจฉานให้เขาหัวเราะหาสมบัตินั้นอะไร ไม่อายเขาบ้างหรือ ธรรมะความ ดีงามมีอยู่ทำไมไม่สะดุดใจบ้างพอมีสติยับยั้งตัว เราไปหวังวิเศษวิโสอะไรกับสิ่งเหล่านี้ ตั้ง แต่เพียงมันเย็บขึ้นมากายในหัวใจของผู้ที่ต้องการละต้องการถอน ต้องการจะฆ่ามันอยู่ แล้ว ยังเจ็บแสบขนาดไหน แล้วจะไปเสริมมันเป็นบักกับมันอยู่แล้วเป็นยังไง หมด ไม่มี อะไรเหลือในตัวเลยคนคนนั้น พระองค์นั้น ถ้าเราจะเห็นโทษก็ให้เห็นสิ พระพุทธเจ้าสอน ให้เห็นโทษแท้ๆ ไม่ได้สอนให้เห็นคุณ ทำไมเราจึงจะพลิกตาลปัตรกลับมาเป็นเทวทัตต่อผู้ พระพุทธเจ้า ด้วยการคัดค้านต้านทานพระองค์อย่างนี้มันมีอย่างเธอ ให้พากันพิจารณา

การพูดทั้งนี้เราไม่ได้พูดให้ร้ายป้ายสีต่อโลกต่อสงสาร เราพูดตามหลักความจริง เพื่อหาทางแก้และถอดถอนต่างหาก ดูเอาก็ได้สิ ถ้าว่าหาเรื่องราวต่อโลกต่อสงสารว่าไม่ มีความจริงแล้ว ดูเอาที่รู้ว่าเป็นยังไงความขาดศีลธรรม เพียงคนคนหนึ่งเข้ามาเกี่ยวข้องกับติด ต่อกับเรา มีแต่นำเรื่องเหล่านี้มาพูดมาร้องทุกข์ มาขอให้ช่วยแก้ไข เพื่อบรรเทาทุกข์และ ดับทุกข์ ถ้าเป็นของดีแล้วมาพูดทำไมมาบ่นทำไม รายใดมาเกี่ยวข้องกับมักมีแต่เรื่องอย่างนี้ๆ ทั้ง ๆ ที่เจ้าของนั้นแหละเป็นผู้ชอบเป็นผู้ทำเป็นผู้สร้างขึ้นมา ซึ่งเท่ากับเอามือเขียนเอาตีน ลบนั่นเอง ไม่ได้เห็นโทษของมันบ้างเลย แล้วก็สร้างอยู่ตลอดเวลา บ่นอยู่ตลอดเวลา

ธรรมท่านไม่ให้ได้บ่นแหละ ลงเป็นธรรมแล้วมีมากมีน้อยภูมิใจเย็นใจสบายใจไป หมด ถ้ามีศีลมีธรรมแล้วนะ เอ้า ที่นี้กลับความรู้สึกและความประพฤตินั้นตรงกันข้าม ฆราวาสเรานี้มีเพียงศีล ๕ นี้พอ เย็นไปหมดทั้งบ้านนั่นแหละ ไม่จำเป็นจะต้องยกมาทั้ง คัมภีร์ทั้งพระไตรปิฎกมารักษามาปฏิบัติแหละ เพียงศีล ๕ เท่านั้นก็เย็น พระเรา ๒๒๗ นี้ก็ เย็น ปาณาฯ ฟังซิฆ่าเขาฆ่าเราก็มีน้ำหนักร่วมกัน ความรักชีวิตของเขาของเรามันเท่ากัน สมบัติของเขาของเรามีน้ำหนักร่วมกัน รักเท่ากัน

กาเมสุ มิจฉาจาร นี้งเป็นเรื่องสำคัญมากทีเดียว ต่างคนต่างรักษาอย่างเข้มงวด กวดขัน เป็นตายไม่ยอมลดละการรักษา เพราะเรามีขอบมีเขตแล้ว จะทำลายตนด้วยการฝ่า ฝืนไปหาอะไร ถ้าจะวิเศษเพียงเมียของเราคนเดียวเท่านั้นก็วิเศษแล้ว ฝั้วของเราคนเดียวนี้ก็ วิเศษแล้ว จะไปหาอะไรตั้งหมื่น ๆ แสน ๆ ของฝั้ว ๆ เมีย ๆ กาฝาก ให้มันวิเศษมากยิ่งขึ้นกว่ามี ฝั้วเดียวเมียเดียวนี้ นอกจากจะมาเผาบ้านเผาเรือน เผาสมบัติเงินทองให้ฉิบหายป่นปี้และ บ้านแตกสาแหรกขาดไปเท่านั้น ยังมองไม่เห็นผลดีของการมีฝั้ว-เมียกาฝากเป็นหมื่น ๆ แสน ๆ นี้

คำว่า มุสาฯ มันเป็นที่ไวใจได้ยังไง ฟังแต่ว่า มุสา ความหลอกลวง มันเป็นของที่ไวใจกันได้ยังไง ถ้าทำความสัตย์ความจริงต่อกันแล้วคนเราไม่ค่อยได้โกหกกันแหละ อันนี้ การแสดงกิริยาอาการต่างๆ ออกมาสู่กันมีแต่เรื่องโกหก จึงต้องมาโกหกกันตลอดเวลา เพื่อปกปิดสิ่งที่ทำไม่让他เห็นไม่ให้เขารู้ ทำแล้วว่าได้ไม่ได้อะไร โลกจึงโกหกกันเรื่อยมาจนเป็นยาเสพติด วันหนึ่งๆ ไม่ได้โกหกเป็นไม่ได้ ออกแตกตาย

สุรา ยาเมานี้ก็เหมือนกัน นี่เรื่องใหญ่เรื่องสำคัญอีกอันหนึ่ง เป็นสาเหตุแห่งการก่อสร้างคดีทั้งหลายขึ้นมา คดีในตัวเอง คดีในหมู่เพื่อน คดีในสังคม คดีทั่วโลกดินแดน ก็คือสุรานี้ละเป็นตัวสำคัญมาก มันมีคุณค่ายิ่งกว่ามนุษย์หรือ ถึงได้ผลิตได้สร้างมันขึ้นมาเอานักหนา อันนี้คือน้ำบ้าเรตตี้ๆ นี่แล คนอยู่ดี ๆ ไม่เป็นบ้า พอกินนี้เข้าไปก็กลายเป็นบ้า ไม่รู้จักของดีของชั่วของมีราคาราคา ไม่รู้จักสูงจักต่ำก็คือตัวบ้านี่เองพาให้เป็นไป แล้วคนมีคุณค่าขนาดไหน คนคนหนึ่งมีคุณค่าขนาดไหน อันนี้มันมีคุณค่าอะไรบ้าง นอกจากเป็นยาพิษเผาคนให้เสียคนเป็นจำนวนมาก ทำคนให้ล้มหายวายไปเพราะสิ่งนี้เป็นสาเหตุ โทษของมันในธรรมท่านก็บอกไว้ว่ามีตั้ง ๖ สถาน ถ้าพูดตามหลักความจริงแล้ว ก็ไม่ทราบว่าจะผลิตสิ่งเหล่านี้ขึ้นมาทำอะไร เพราะเป็นการทำลายมากกว่าจะให้คุณ

นี่แลการรักษาศิล ๕ อย่างเป็นแบบฉบับแก่ตัวจริง ๆ ไม่ล่วงเกินฝ่าฝืน ย่อมแสนสบาย จะไปไหนไปเถอะ เรื่องความมีความจนนั้นเป็นธรรมดาของโลกอนิจจัง มีมาก็ อนิจจัง ทุกขัง อนตตา มันเป็นอย่างนั้น แต่เรื่องศีลเรื่องธรรมซึ่งอยู่ในวิสัยที่จะรักษาให้เป็นความร่มเย็นเป็นสุข ความฝากเป็นฝากตายต่อกันในครอบครัว เพื่อเป็นความอบอุ่นตลอดถึงลูกเด็กเล็กแดง หรือกุลบุตรสุดท้ายภายหลัง เอ้า รักษาให้ติมรดกอันนี้รักษา ให้เชื่อตัวเองให้แล้วจะเย็นไปเรื่อย ๆ เราเย็นแล้วลูกเต้าหลานเหลนยังเย็นอีก กุลบุตรสุดท้ายภายหลังก็เย็น ยังมีแบบมีฉบับไปยึดไปถือเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตน ไม่ได้ต่างคนต่างสร้างพื้นสร้างไฟมาเผากันดังที่เคยเป็นมา

อย่างที่เป็นอยู่เวลานี้เป็นยังไง อยู่ที่ไหนไปที่ใดก็ชนมาเผากันเต็มบ้านเต็มเมือง แล้วก็ไปตำหนิคนอื่นว่าไม่ดี ว่าเป็นกับคนนั้นคนนี้ ผู้ใหญ่ก็ตำหนิว่าเด็กไม่ดีอย่างนั้นอย่างนี้ ก็ผู้ใหญ่ั่นแลเป็นตัวสำคัญที่ถือด้านสันดานหยาบทำเด็กให้เสีย ผู้ใหญ่ั่นแหละตัวคิกคะนองอยู่ไม่เป็นสุข หาเอาเรื่องมาผลิตเพลินรินเริงบันเทิงและเผาคนอื่นไปด้วย ไม่ได้คำนึงคำนวนอะไร แล้วก็ไปยกโทษให้คนอื่น ว่าเด็กไม่ดีอย่างนั้นเด็กไม่ดีอย่างนี้

เด็กทุกวันนี้เป็นยังไง เด็กทุกวันนี้ส่วนมากไม่ค่อยดีและไม่ดีเลย เพราะสิ่งที่จะทำ ให้เด็กเสียคนมีมากทุกหย่อมหญ้า ที่สำคัญก็ผู้ใหญ่และพ่อแม่ที่เป็นแบบพิมพ์ไม่ดี พ่อแม่

เหมือนกับลิงกับผีนี้ แล้วจะเอาอะไรมาให้เด็กดี ต้องสร้างตัวของพ่อแม่ให้ดีขึ้น เด็กอยู่ในกรอบของพ่อของแม่ อยู่ในอำนาจของพ่อของแม่ ต่างคนต่างอบรม ต่างคนต่างดัดแปลงกันให้ดีขึ้น มันจะหนีไปไหน ก็ต้องดีจนได้ ถึงจะเสียก็มีน้อย ไม่ได้เสียมากเหมือนอย่างที่เป็นอยู่เวลานี้ เพราะการปล่อยตัวทั้งผู้ใหญ่ทั้งเด็ก มันถึงได้เป็นอย่างนั้น

นี่เรื่องของธรรมเป็นยังไง เห็นความแปลกประหลาดความอัศจรรย์ใหม่ เพียงรักษาศีล ๕ เท่านั้น เอ้า รักษาให้จริงจัง ๆ ซิ อย่าทำเล่น ๆ ผลจะเป็นยังไง จะเย็นใหม่ในครอบครัว ถ้าเราอยากเห็นความเด็ดความเดี่ยว ความเฉียบขาดแห่งศีลธรรมในตัวเรา เพื่อความอบอุ่นประจักษ์ใจในครอบครัวเรา เราต้องเป็นผู้เด็ดผู้ขาดต่อความชั่วความไม่ดีทั้งหลายที่จะมาทำลายศีลธรรมเรา ซึ่งเป็นคุณสมบัติอันล้ำค่าของหัวใจมนุษย์เรา หัวใจครอบครัว หัวใจทุกคน อะไรไม่ให้มาทำลายแล้ว ธรรมนี้แลจะสร้างความอบอุ่นขึ้นมาภายในจิตใจของเรา มีคุณค่าขึ้นมาในตัวเรา

คุณค่าของคนจะเกิดขึ้นมาจากศีลจากธรรม คือจากความประพฤติดีตามศีลธรรม ไม่ได้เกิดขึ้นจากอำนาจของกิเลสราคะตัณหาเหล่านี้ละ นี้ส่วนมากมีแต่การทำลาย ๆ นี้แลถ้าเลยพอดีแห่งธรรมไปมันเป็นอย่างนั้น ความพอดีเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้พระองค์ก็ไม่ได้ทรงตัดขาดนี่ละ เรื่องของโลกผู้มีกิเลสประเภทนี้ครองใจพระองค์ก็ทราบอยู่ แต่ให้พากันรักษาให้ดีไฟไฟที่ว่าจำเป็นสำหรับจุดสำหรับไต้ เพื่อความสว่างสำหรับหุงข้าวต้มแกงก็ให้รู้ ว่าตนมีไฟมีไฟที่ปราศจากมันไม่ได้ แต่ให้รักษาให้ดีอย่าพากันประมาท จะไหม้บ้านไหม้เรือนและสมบัติสิ่งของที่มีค่าต่าง ๆ อันนี้เราแก้มัน เราถอดถอนมันไม่ได้ เราละมันไม่ได้ ก็ให้ต่างคนต่างรักษาให้อยู่ในกรอบศีลธรรม ให้ศีลธรรมเป็นผู้ช่วยรักษามันก็ดี และสงบรวมเย็นในครอบครัวผิวเมื่อยตลอดสังคัมกว้างแคบไม่มีประมาณ

แต่นี้ไม่ได้มีการรักษามีแต่ทำลาย ต่างคนต่างทำลาย ไม่ว่าจะเด็กไม่ว่าผู้ใหญ่ จะเข้าโลงอยู่แล้วยังพอใจทำลาย และพอใจทำลายกันอยู่ตลอดเวลา แล้วจะหาความดีความดีมาจากไหน หาความสงบสุขมาจากไหน และหาสาระของมนุษย์มาจากไหน เมื่อมนุษย์ต่างคนต่างทำลายตัวเองคละเคล้ากันไปหมดทั่วดินแดนอย่างนี้ จะหาสาระแก่นสารมาจากไหน เราอย่าอวดเก่งยิ่งกว่าพระพุทธเจ้าในสิ่งจะพาให้ล่มจม เรื่องของกิเลสมันต้องอวดเก่งเสมอ เวลาจมนี่คือกิเลสนั้นแหละพาคนจมนี่เราพูดในภาคทั่ว ๆ ไป เรื่องความห่างเหินจากศีลจากธรรม ความส่งเสริมไฟไฟเป็นผลเสียอย่างนี้ไม่สงสัย พระพุทธเจ้าองค์ใดมาตรัสรู้ก็จะมาสอนแบบนี้ เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นความจริง ไม่ใช่เป็นการหลอกลวง ที่สอนนี้ก็

สอนตามหลักความจริง ถ้าปฏิบัติได้ตามนี้แล้วอย่างไรก็เย็นไม่สงสัยเลย บรรดามนุษย์เรา
ทั่วโลกดินแดน

เอ้า ย่นเข้ามาหาตัวเรา นักบวชนักปฏิบัติเรา เอาให้เข้มนวดกดขันซี มันจะเป็นจะ
ตายเพราะการรักษาคุณงามความดี เพราะการฆ่ากิเลสก็ให้เห็นกับตัวเราเอง เอาให้ถึง
ขนาดแล้วเราจะเย็นนะ จิตมันจะตื่นจะติดไปไหน อูบายวิธีการฝึกทรมานตนหรือเพื่อตัด
เพื่อฆ่ากิเลส ตัดแรงนี้ไม่ได้หาอุบายใหม่มาตัด ๆ จึงเรียกว่าปัญญา เราจะโง่ ๆ ให้กิเลส
เหยียบหัวอยู่ตลอดเวลาดีที่ไหน ต้องใช้อุบายสติปัญญาให้ทันกับกลมายาของกิเลสซึ่งมัน
ละเอียด หลวมคมมาก ๆ ละเอียดมาก ไม่มีอะไรเกินกิเลส จึงได้ครอบโลกธาตุให้อยู่ใน
เงื้อมมือของมัน ถ้าไม่ใช่ธรรมไปหลุดลากออกแล้ว ไม่มีหวังที่สัตว์โลกทั้งหลายจะหลุดพ้น
จากอำนาจของมันไปได้ มีธรรมเท่านั้นไม่บอกอย่างอื่น บอกว่าเท่านั้น ถ้าไม่มีธรรมแล้ว
เป็นอันว่าอยู่นั้น จมไม่มีวันผ่านไปได้เลย ให้พากันจำให้ดี

วันนี้แสดงเพียงเท่านี้ เอาละพอ